

wydział
humanistyczny

Dr Paweł Suder (1952 – 2005)

7 sierpnia 2005 roku nieoczekiwanie odszedł od nas doktor Paweł Suder – pracownik Uniwersytetu Zielonogórskiego, adiunkt w Zakładzie Historii i Pragmatyki Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej Wydziału Humanistycznego.

Z zielonogórskim środowiskiem akademickim Paweł Suder był związany, z przerwami, od prawie trzydziestu lat. W 1976 roku, wkrótce po ukończeniu polonistyki w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, rozpoczął On pracę w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Zielonej Górze, wypełniając w latach 1976 – 1978, a następnie 1982 - 1990 obowiązki asystenta w Zakładzie Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej. Oprócz powinności dydaktycznych, wynikających przede wszystkim z prowadzenia zajęć z zakresu wiedzy o współczesnym i dawnym języku polskim, asystent Paweł Suder realizuje wówczas także przedsięwzięcia badawcze, związane w szczególności z przygotowawaną rozprawą doktorską. Dysertacja na temat słownictwa poezji Adama Naruszewicza została przedstawiona podczas publicznej obrony w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu i stała się podstawą do nadania w 1990 roku Pawłowi Suderowi stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa.

Na początku lat dziewięćdziesiątych Paweł Suder poświęca się administracyjnej działalności na rzecz zielonogórskiej oświaty i kultury, pełniąc odpowiedzialne funkcje w instytucjach samorządowych dawnego województwa zielonogórskiego oraz miasta Zielona Góra. Nie zrywa jednak swoich związków z uczelnią i do roku 1993 kontynuuje, w zmniejszonym wymiarze godzin, na stanowisku starszego wykładowcy, pracę w WSP.

Zdobyte w instytucjach samorządowych doświadczenie organizacyjne okaże się przydatne, choć w nieco odmiennych kontekstach zawodowych, pod koniec lat dziewięćdziesiątych i w ostatnich pięciu latach, kiedy to Paweł Suder powraca do pełnoetatowej pracy w zielonogórskiej uczelni. W roku 1999 dr Suder zostaje adiunktem w Instytucie Filologii Polskiej WSP, a zarazem przyjmuje obowiązki zastępcy dyrektora instytutu, które pełni przez cztery lata, do roku 2003.

Wspomniany okres to czas doniosłych dla społeczności akademickiej naszego miasta wydarzeń, związanych przede wszystkim z procesem tworzenia Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz z rozwijaniem przez uczelnię współpracy z instytucjami polskimi i zagranicznymi. Dr Paweł Suder – jako zastępca dyrektora Instytutu Filologii Polskiej – z zaangażowaniem uczestniczy w dokonujących się przemianach, swoją aktywność kierując zwłaszcza na inicjowanie i intensyfikację kontaktów z instytucjami i uczelniami kształcącymi polonistów. Efektem podjętych przez Niego starań jest m.in. nawiązanie przez Uniwersytet Zielonogórski współpracy z Oddziałem Doskonalenia Nauczycieli w Legnicy, dzięki czemu od roku 2003 rozpoczyna działalność Podyplomowe Studium Filologii Polskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego z siedzibą w Legnicy, którego kierownikiem jest dr Paweł Suder. Wcześniej – przez trzy lata, od 2000 do 2003 roku – dr Suder służy także swoją wiedzą językoznawczą i doświadczeniem dydaktycznym studentom Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałbrzychu.

O zaufaniu i szacunku, którym obdarzyli dra Sudera jako pomysłowego, sprawdzonego i niestrudzonego organizatora współpracownicy z Wydziału Humanistycznego naszego Uniwersytetu, mogą świadczyć wyniki wyborów z 2002 i 2005 roku. W roku 2002 Paweł Suder został członkiem Rady Wydziału Humanistycznego kadencji 2002 – 2005, a przed kilkoma miesiącami wyborcy zdecydowali, że dr Suder będzie reprezentował Wydział Humanistyczny w Senacie Uniwersytetu Zielonogórskiego nowej kadencji. Niestety, dra Pawła Sudera zabraknie podczas inauguracyjnego posiedzenia Senatu we wrześniu bieżącego roku...

Podjęcie licznych, odpowiedzialnych i absorbujących obowiązków nie oznaczało jednak rezygnacji z aspiracji badawczych wspomnianego Kolegi. Świadectwem naukowego rozwoju dra Pawła Sudera może być książka *Język i wartości pisarza: słownictwo poezji Adama Naruszewicza* (Wałbrzych 2002), która, choć częściowo jest pokłosiem wcześniejszych analiz przedstawionych w dysertacji doktorskiej, uwzględnia również aktualne tendencje w lingwistycznych badaniach nad językiem artystycznym i stanowi odzwierciedlenie najnowszych przemyśleń autora monografii.

Dr Paweł Suder planował kolejne przedsięwzięcia organizacyjne, związane z rozwijaniem prowadzonych z ogromnym zaangażowaniem studiów podyplomowych, zamierzał też kontynuować badania naukowe zmierzające, jak można było przewidywać, do uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Niestety, przedwczesna i nieubłagana śmierć przerwała realizację tych projektów... We wdzięcznej pamięci współpracowników i studentów dr Paweł Suder na zawsze pozostanie sympatycznym i uczynnym kolegą, kompetentnym i lubianym nauczycielem, sprawnym organizatorem, rzetelnym badaczem.

*Dyrekcja i współpracownicy z Instytutu Filologii Polskiej,
studenci Uniwersytetu Zielonogórskiego*

....Instytut Filologii Polskiej

Nowości wydawnicze

W ostatnich miesiącach ukazała się, wcześniej już zapowiadana książka *Język polski w perspektywie diachronicznej i synchronicznej*. Prezentowaną publikację wydano z okazji siedemdziesiątych urodzin Profesora Jerzego Brzezińskiego, współtwórcy polonistyki zielonogórskiej i jej wieloletniego dyrektora. Oficyna

Wydawnicza UZ oraz redaktorzy naukowcy Krzysztof Maćkowiak i Cezary Piątkowski – mając na względzie tę okoliczność – zadbali, aby tom prezentował się okazale. Zamierzenie to zostało zrealizowane. Publikacja jest prawdziwym osiągnięciem edytor-skim. Ważniejszą jednak sprawą pozostaje wartość naukowa książki.

Część pierwsza to biografia i bibliografia prac Profesora Jerzego Brzezińskiego. W drugiej części tej publikacji znajdują się dedykowane Jubilatowi artykuły profesorów tytularnych. Wśród grona autorów znaleźli się najwybitniejsi polscy językoznawcy. Prawdziwą ozdobą tomu są teksty nestorów naszej humanistyki – m.in. prof. Ireny Bajerowej, prof. Marii Brzeziny, prof. Antoniego Furdala, prof. Marii Karpluk, prof. Józefy Kobylińskiej, prof. Witolda Mańca, prof. Feliksa Pluty, prof. Ewy Siatkowskiej.

Należy uznać książkę, biorąc za podstawę oceny i listę autorów, i problematykę, za bodaj najwybitniejsze wydawnictwo zbiorowe ogłoszone dotychczas przez środowisko polonistyczne naszej uczelni. Pierwsze listowne recenzje, które przychodzą do Instytutu Filologii Polskiej w pełni to potwierdzają. Tom wejdzie na trwałe do kanonu lektur językoznawczych. Już dzisiaj jest piękną wizytówką naszego Uniwersytetu.

Joanna Frejman

....Instytut Filozofii

V Zielonogórskie Sympozjum Filozoficzne

W dniach 5-7 września br., w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego, odbyło się V Zielonogórskie Sympozjum Filozoficzne pt. „Prawda – Nauka – Religia”. Zielonogórskie Sympozja Filozoficzne, organizowane od 1999 r., nawiązują tematycznie do badań prowadzonych przez pracowników Instytutu Filozofii UZ. Okazją do tegorocznego spotkania była działalność Zielonogórskiej Grupy Lokalnej „Nauka a Religia”, której opiekunem jest prof. dr hab. Kazimierz Jodkowski (zob. <http://www.nauka-a-religia.uz.zgora.pl/>) oraz ukazanie się książki dra Macieja Witka, pt. *Prawda, język i poznanie z perspektywy deflacionizmu. Analiza krytyczna* (Kraków: Aureus

2005). Z tego względu w ramach tegorocznej edycji *Sympozjum* obradowały dwie sekcje tematyczne: „Nauka i religia” oraz „Spór o naturę prawdy”.

Uroczystemu otwarciu obrad przewodniczyli: prof. UZ dr hab. Lilianna Kiejzik – pełniąca funkcję Dyrektora IF UZ oraz prof. UZ dr hab. Wojciech Strzyżewski – Dziekan Wydziału Humanistycznego UZ. Podczas *Sympozjum*, w Instytucie Filozofii UZ, spotkali się naukowcy z dziesięciu czołowych polskich uczelni. Gośćmi specjalnymi byli profesorowie: ks. Andrzej Bronk (KUL), Jacek Juliusz Jadacki (UW), Jerzy Szymura oraz Jan Woleński (obaj z UJ) i Tadeusz Szubka (USz).

W *Sympozjum* wzięli udział naukowcy nie tylko z uczelni świeckich, ale również z katolickich (Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum” oraz Katolicki Uniwersytet Lubelski). Wśród naukowców było aż trzech duchownych (księża: prof. A. Bronk, prof. P. Lenartowicz SJ, dr hab. J. Turek) oraz lek. med. Jakub Pawlikowski. Świadczy to z jednej strony o otwartości naszego środowiska filozoficznego, a z drugiej o zainteresowaniu i uznaniu, z jakim spotyka się w kraju działalność naukowa Zielonogórskiej Grupy Lokalnej „Nauka a Religia”.

O ile zainteresowanie, z jakim spotkały się obrady sekcji pierwszej, nie powinno nas dziwić (działalność Zielonogórskiej Grupy Lokalnej oraz pozycja naukowa prof. K. Jodkowskiego są już powszechnie znane), to reakcja na dopiero co wydaną książkę dra Macieja Witka jest godna szczególnego odnotowania. Obecność podczas *Sympozjum* i udział w obradach drugiej sekcji czołowych polskich filozofów (przypomnijmy nazwiska profesorów: Jadacki, Szubka, Szymura i Woleński) jest najlepszym dowodem

FOT. KAZIMIERZ JODKOWSKI

na to, że dorobek naukowy autora książki *Prawda, Język i poznanie z perspektywy deflacionizmu* jest już znaczący. Przypomnijmy, że w pracy swej M. Wittek wykazał, iż deflacionizm jest stanowiskiem błędnym, jednak *non omnis error stultitia est dicendus*. Przeprowadzona przez Witka analiza krytyczna deflacionizmu świadczy o tym, że choć nie jest to pogląd trafny, jego analiza jest pouczająca, a *nihil est veritatis luce dulcius*.

Na zakończenie drugiego dnia *Symposium*, wieczorem, na antenie Radia Zachód miała miejsce audycja z udziałem profesorów: Szubki i Woleńskiego, którą poprowadził red. Konrad Stanglewicz. Słuchacze mieli wówczas niepowtarzalną okazję porozmawiać z obydwojema filozofami oraz zadać pytania.

V *Zielonogórskie Symposium Filozoficzne* było nie tylko sukcesem naukowym, lecz również organizacyjnym. Główny ciężar zorganizowania *Symposium* wziął na siebie dr Maciej Wittek. Nieocenioną pomoc okazali mu w tym studenci oraz absolwenci IF UZ (m.in. Błażej Baszczak, Agata Jaczun, mgr Karolina Przybylska i mgr Dariusz Sagan), którym w tym miejscu – w imieniu uczestników tegorocznej imprezy naukowej – składamy gorące podziękowanie.

Stanisław Hanuszewicz

Prof. Ryszard Palacz odchodzi na emeryturę

Ryszard Palacz, urodzony w 1935 r. w Bydgoszczy, wcześniej podjął decyzję o związaniu swojej przyszłości z karierą akademicką. Tytuł magistra filozofii zdobył w roku 1957 na UW, na podstawie pracy poświęconej roli dogmatu *creatio ex nihilo* w historiozofii Augustyna. Dalsze stopnie akademickiego awansu wyznacza doktorat obroniony w IFiS PAN, którego promotorem był prof. J. Legowicz, a recenzentami prof. M. Plezia i prof. L. Kołakowski. IFiS PAN był również miejscem uzyskania habilitacji

w dziedzinie nauk humanistycznych. Doktorat został opublikowany w *Studiach Mediewistycznych* w 1964 roku, a dotyczył bezpośredniej recepcji arystotelizmu w *Metalogiconie* Jana z Salisbury. W recenzjach podkreślano, że praca od strony filologicznej została wykonana w sposób zasługujący na uznanie. Na podstawie starannej analizy lekcji poszczególnych przekładów łacińskich zachowanych w rękopisach z XII w., a także wydanych drukiem, udało się zrekonstruować najważniejszą drogę recepcji pism należących do *Organonu* Arystotelesa i wykazać, że *Metalogicon* stanowi pierwszy łaciński komentarz do nowej logiki Arystotelesa, którą wtedy poznano w całości. Habilitacja obejmowała dwie części, stanowiące nadal oryginalne osiągnięcie: wyniki badań nad krakowską filozofią przyrody w XV w. oraz wydanie ważnego tekstu z tego okresu. Na podstawie czterech rękopisów zachowanych w BJ prof. R. Palacz przygotował tzw. wydanie krytyczne komentarza z zakresu filozofii przyrody, pt. *Quaestiones cracovienses* (*Studia Mediewistyczne*, t. X), który był podstawą wykładów na wydziale *artium*. Wśród słuchaczy znajdował się wtedy zapisany w 1491 r. Mikołaj z Torunia. Kopernik znał ten tekst i korzystał z niego w czasie redakcji *Commentariolusa* i *De revolutionibus orbium coelestium*, szczególnie we fragmentach przywołujących poglądy Awerroesa. Zatem to nauczyciele z uczelni krakowskiej ukształtowali krytyczną postawę Kopernika i dali mu intelektualne impulsy dla dalszych dociekań.

Dalsze szczeble kariery prof. R. Palacza zostały uzupełnione mianowaniem na profesora nadzwyczajnego w 1989 r. i profesurą zwyczajną w roku 1997. Okres zdobywania akademickich stopni przeżył był gęsto wyjazdami za granicę, do Kolonii, Frankfurtu nad Menem, Paryża, Rzymu i Toronto. Dodać należy, że Profesor na uczelniach zagranicznych spędził w sumie 16 lat. Najbardziej chwali sobie pobyt w Pontifical Institute of Mediaeval Studies w Toronto i współpracę z Jamesem Weisheplem O.P., tam zajmował się m.in. studiami nad dziedzictwem Wilhelma Ockhama. Współpracował także przez lata

z takimi wybitnymi uczonymi jak prof. Paul Wilpert w Thomas Institut w Kolonii, czy prof. Tulio Gregory w Rzymie. Profesor jest członkiem Società Tommaso d'Aquino w Rzymie czy Société Internationale pour l'Etude Philosophie Médiévale w Louvain. Przez szereg lat prof. R. Palacz był także redaktorem naczelnym lub sekretarzem redakcji takich pism jak: *Mediaevalia Philosophica Polonorum*, *Studia Mediewistyczne*, *Studia i Materiały do Dziejów Filozofii w Polsce*, *Humanitas*.

W czasie kiedy mgr R. Palacz (młody i szczupły – jak sam zwykł mawiać), wraz z zespołem Zakładu Historii Polskiej Filozofii Średniowiecznej IFiS PAN, kierowanym przez prof. J. Legowicza, przystępował do badań nad polską filozofią w wiekach średnich, zadanie to musiało jawić się szczególnie kuszące, gdyż wcześniej był to temat zaniedbany. Odkryto wówczas niejedną rękopis, co pozwoliło w efekcie umiejscowić średniowieczną filozofię polską w kontekście filozofii europejskiej, a niejednokrotnie jako jej forpocztę. Droga naukowa Profesora rozwijała się od rudymenarnych prac nad rękopisami i ich wydaniem, poprzez studia monograficzne, aż po syntezy myśli średniowiecznej. Wymieńmy tutaj dwie z książek prof. R. Palacza: *Od wiedzy do nauki* (1979) stawia tezę, że rozwój nauki w Odrodzeniu nie odbywał się drogą przełomu i rewolucji, lecz że nauka nowożytna ma częstokroć swe źródło w filozofii przyrody średniowiecza dojrzałego i schyłkowego. Dotyczy to m. in. metod matematycznych, niezbędnych w obiektywizacji wyników doświadczeń, czy przekonania o konieczności opanowania przyrody. Inna książka, *Filozofia polska wieków średnich* (1980), była poświęcona treściom nauczania na Uniwersytecie Krakowskim. Autor przedstawił w niej etapy dominacji różnych prądów filozoficznych w Krakowie, co jednak istotniejsze, wskazał na jaskółki tzw. prehumanizmu, którym, co prawda, nie było dane przynieść wiosny Odrodzenia, lecz były znaczącym sygnałem nowej epoki. Tak znaczącym, że pustoszały sale uniwersyteckie i aby na powrót zapelnąć je studentami, trzeba było oficjalnych nakazów władz.

Wśród publikacji prof. Palacza znajdziemy ponadto artykuły poświęcone starożytności, myśli nowożytnej i współczesnej, wydawane w języku francuskim, niemieckim, rosyjskim, nawet po hiszpańsku. Wiele z nich to wysoce specjalistyczne prace. Naukowiec ma jednak do spełnienia pewną misję wobec społeczeństwa, które utrzymuje zakłady naukowe. Popularyzacja wyników badań to kolejny obszar na którym prof. R. Palacz może się poszczycić osiągnięciami: *Abe-lard* (1965) i *Ockham* (1982), książki wydane w znanej serii *Myśli i Ludzie Wiedzy Powszechnej*. Prof. R. Palacz przełożył także część z zawartych tam oryginalnych tekstów, po raz pierwszy udostępniając je polskiemu czytelnikowi. Największym zainteresowaniem wśród amatorów filozofii cieszy się jednakże książka *Klasycy filozofii*, która doczekała się w tym roku piątego, poszerzonego i zmienionego wydania.

Klasycy filozofii polskiej (1999) są efektem badań prof. R. Palacza nad myślą polską w jej pełnej perspektywie, od średniowiecza do czasów jego własnych studiów. Trzeba bowiem dodać, że słuchał znakomitych wykładów, m.in. K. Ajdukiewicza, T. Kotarbińskiego czy W. Tatarkiewicza. Prof. R. Palacz nie pojmuje filozofii polskiej jako zwykłego obszaru

naukowej aktywności. Uważa mianowicie, że polski historyk filozofii powinien przedmiotem swoich prac uczynić właśnie filozofów polskich. Warto bowiem zadać pytanie: któż opracuje spuściznę polskiej myśli filozoficznej, jeśli nie historycy polscy? Z pewnością nie będą to historycy obcy. Uzupełnieniem książki z 1999 r. jest *Wybór tekstów filozofów polskich* (2001), który stał się cenionym narzędziem dydaktycznym.

Te ostatnie pozycje, oraz monografia o Sokratesie (1994), pochodzą już z okresu, w którym prof. R. Palacz związał się z Zieloną Górą, gdzie od początku współtworzył Instytut Filozofii. Przez te lata (od 1991), jako kierownik Zakładu Historii Filozofii, prowadził wykłady oraz seminaria, z historii filozofii, filozofii starożytnej, średniowiecznej, nowożytnej, filozofii polskiej, a także translatoria. Prof. Palacz wypromował w Zielonej Górze kilku magistrów oraz jednego doktora, służył zielonogórskiej filozofii swoim doświadczeniem, podejmował różne inicjatywy, choć część z nich nie doczekała się niestety realizacji. Przepadła idea powołania periodyku naukowego przy IF UZ, miejmy nadzieję, że nie ostatecznie. Rozpoczęto zaś organizację międzynarodowej konferencji poświęconej recepcji filozofii Spinozy w Europie Środkowej i Wschodniej. *Spiritus movens* był tutaj współpracownik Profesora z Zakładu, prof. Werner Röhr, występujący dodatkowo z ramienia Spinoza Gesellschaft. Ostatecznie zabrakło funduszy ze strony uczelni i trzeba było konferencję odwołać.

Specjalizacją naukową Profesora jest historia filozofii średniowiecznej. Podkreśla on, że znajomość historii filozofii jest podstawą dla własnej refleksji i warunkiem *sine qua non* uprawiania filozofii jako dyscypliny naukowej, jeśli jej brak, pozostaje tylko odmienianie słowa 'racjonalizm' przez wszystkie przypadki i ograniczenie zadań filozofii do 'mielenia słów'. Zapytany o ocenę kilkunastu lat pracy w Zielonej Górze, Profesor odpowiada, że małe ośrodki uniwersyteckie mają swoje zalety, choć gorzej tu z dostępem do literatury, to mniej jest personalnych tarć. Najlepiej prof. R. Palacz ocenił ostatnie lata, kiedy dyrektorem IF był prof. Krzysztof Kaszyński, który dbał o rozwój naukowy pracowników nie szczędząc środków na wyjazdy naukowe i publikacje. Ten dobry kierunek – uważa Profesor – zostanie z pewnością utrzymany przez nową dyrektora IF, prof. Liliannę Kiejzik, która dała się już poznać z dobrej strony w pracy organizacyjnej jako prodziekan Wydziału Humanistycznego. Zatem nie ma obaw co do przyszłości zielonogórskiej filozofii.

Biorąc pod uwagę organizowane w IF UZ *Konwersatoria Filozoficzne* wypada mieć nadzieję, że prof. R. Palacz nie odrzuci zaproszenia do przyjazdu do Zielonej Góry i wygłoszenia gościnnego wykładu. To, że takie zaproszenie będzie wystosowane – nie ulega wątpliwości. Nie ma także wątpliwości, że dopisze publiczność, tym bardziej, że profesor nie wystąpi już wobec niej w roli surowego egzaminatora. Ta legendarna już surowość bywała niejednokrotnie przekuwana w bezinteresowną życzliwość, o czym przekonało się grono magistrantów i współpracowników profesora, wyrażających podziękowania za lata wspólnej owocnej pracy. W gronie tym ma zaszczyt znaleźć się także piszący te słowa.

Tomasz Mróz

PROF. RYSZARD PALACZ Z SEMINARZYSTAMI. FOT. TOMASZ MRÓZ

....Instytut Politologii

Konferencja o mniejszościach narodowych

W dniach 8-9 września br. odbyła się w Instytucie Politologii międzynarodowa konferencja naukowa „Mniejszości narodowe Europy Środkowo-Wschodniej po upadku komunizmu”. Obrady otworzył JM Rektor UZ prof. dr hab. Czesław Osękowski. Podkreślił w swoim wystąpieniu, że badania nad historią mniejszości narodowych, ich kulturą i rolą w życiu społecznym prowadzi wielu pracowników naukowych naszej uczelni, nie tylko w Instytucie Politologii. Życzył uczestnikom owocnych obrad.

W konferencji wzięło czynny udział 21 referentów z Polski oraz z zagranicy (Białoruś, Ukraina, Słowacja, Niemcy).

Goście przedstawili w swoich referatach sytuację mniejszości narodowych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Ze szczególnym zainteresowaniem wysłuchano informacji o położeniu ludności polskiej na Białorusi i Ukrainie. Wystąpienie dr. hab. Aleksandra Smalianczuka (Białoruski Instytut Prawa w Grodnie) miało dramatyczny charakter. Stwierdził, że w okresie demokratycznych rządów na Białorusi położenie ludności polskiej było stosunkowo dobre. Po objęciu władzy przez Aleksandra Łukaszenkę uległo znacznemu pogorszeniu. Przedstawił liczne przykłady szykan i represji jakim poddawani są działacze polskiej mniejszości w jego kraju. Podkreślił jednak, że w podobny sposób są prześladowani działacze białoruskiej opozycji demokratycznej. Doc. dr Władysław Strutyński (Uniwersytet w Czerniowcach – Ukraina) określił politykę państwa ukraińskiego, wobec mniejszości narodowych jako liberalną. Poważnym problemem jest natomiast rozbieżność społeczna polskiej na Ukrainie. Działa wiele organizacji, które konkurują między sobą. Dużą część energii działacze pochłaniają wzajemne spory, spowodowane często – zdaniem doc. Strutyńskiego – nadmiernie wygórowanymi ambicjami. Słowa krytyki kierował referent w stosunku do duchowieństwa rzymskokatolickiego na Ukrainie. W Kościele występuje silna tendencja do ukrainizacji. Wprowadzany jest język ukraiński do liturgii. W tym języku są także, coraz częściej głoszone kazania. Kościół, który do niedawna był jedną z głównych podstaw polskiej odrębności na Ukrainie staje się nierzadko – zdaniem referenta – narzędziem rutenizacji.

Podobne zarzuty kierował, w stosunku do duchowieństwa greckokatolickiego i prawosławnego na Słowacji prof. Mikulas Mušinka (Uniwersytet w Prešovie – Słowacja). Cerkwie, które do niedawna były ostoją odrębności ukraińskiej na Słowacji stały się faktycznie ośrodkami słowakizacji. Referent podkreślał, że wiele szkód wyrządził lokalnej społeczności podział na orientację ukraińską oraz „rusińską”. Podobna sytuacja utrzymuje się po polskiej stronie, gdzie także istnieją podziały na Ukraińców i Łemków. Profesor Mušinka stwierdził zdecydowanie, że zarówno słowaccy Rusini jak i polscy Łemkowie są częścią narodu ukraińskiego. Także dr hab. Eugeniusz Mironowicz, prof. UwB (Polska), przedstawiając sytuację mniejszości białoruskiej w Polsce stwierdził, że cerkwie prawosławne na białostocczyźnie są często ośrodkami polonizacji Białorusinów. Referent opisał nagonkę prasową, jaką od pewnego czasu prowadzi część lokalnej prasy polskiej przeciwko działaczom białoruskim. Także administracja państwowa na białostocczyźnie często nie rozumie potrzeb mniejszości białoruskiej. W wielu wystąpieniach pojawiała się kwestia zmniejszającego się przyrostu naturalnego ludności w naszej części kontynentu europejskiego. Zjawisko to dotyka także większe narody, lecz dla mniejszości narodowych jest szczególnie niebezpieczne.

Konferencję zakończyła ożywiona i niekiedy gorąca dyskusja. Uczestnicy stwierdzili, że ich wiedza na temat mniejszości narodowych uległa znacznemu poszerzeniu. Podkreślano potrzebę organizowania podobnych konferencji także w przyszłości.

Bohdan Halczak*

*Autor jest profesorem, pracownikiem Instytutu Politologii na Wydziale Humanistycznym

OBRADY OTWORZYŁ JM REKTOR UZ PROF. CZESŁAW OSĘKOWSKI

....Instytut Socjologii

W dniach 23 – 24 maja 2005r. odbyła się w Zielonej Górze konferencja pt. „**Teoretyczne podstawy socjologii wiedzy i nauki**” zorganizowana przez Zakład Socjologii Wiedzy Instytutu Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Zakład Socjologii Wiedzy Instytutu Filozofii UMCS w Lublinie. Kierownikami

mochnemu programowi socjologii wiedzy poświęcone były wystąpienia Marceliny Zuber (UWr), Radosława Sojaka (UMK), Ewy Bińczyk (UMK) oraz Krzysztofa Abriszewskiego (UMK). Natomiast socjologię wiedzy Foucaulta przedstawił Marek Żyromski (UAM).

Ogółem w czasie dwudniowych obrad wygłoszo-

**wydział
nauk
pedagogicznych
i społecznych**

OBRADY

naukowymi konferencji byli Mirosław Chałubiński ze strony UZ oraz Jadwiga Mizińska oraz Paweł Bytniewski ze strony UMCS.

Celem konferencji była prezentacja problematyki związanej z tradycyjną i współczesną teorią socjologii wiedzy. Konferencja miała charakter seminarium naukowego z dyskusją nad przygotowanymi tekstami. Uczestniczyło w niej wielu socjologów i filozofów z różnych ośrodków akademickich w kraju, przede wszystkim z Warszawy, Lublina oraz Zielonej Góry.

Referat wprowadzający pt. „Epistemologiczno – epistemiczna struktura problematyki socjologii wiedzy. Epistemologia, etiologia, socjologia wiedzy” wygłosił Paweł Bytniewski (UMCS). Obrady o charakterze plenarnym podzielone były na cztery części: 1. Zagadnienia ogólne i zastosowania socjologii wiedzy; 2. Klasyfikacja socjologii wiedzy; 3. Socjologia wiedzy i nauki a problemy współczesnego świata; 4. Nieklasyczne socjologie wiedzy.

W ostatniej części sesji omawiano nieklasyczne socjologie wiedzy. Referat dotyczący socjologii interpretatywnej wygłosiła Grażyna Woroniecka (UWM). Konceptjom Bruna Latuora oraz tzw.

no 23 referaty. Towarzyszyły im ożywione dyskusje. Uczestnicy wyrażali zadowolenie z możliwości spotkania się w gronie specjalistów z zakresu socjologii wiedzy, ponieważ konferencje o tej tematyce odbywają się nader rzadko. Plonem seminarium ma być publikacja tomu pokonferencyjnego, a w przyszłym roku studiów poświęconych podstawom teoretycznym socjologii wiedzy.

Iwona Kaczmarek-Murzyniec

UCZESTNICY KONFERENCJI